

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Pakiet dotyczący ochrony konsumentów

(C/2023/1330)

Sprawozdawca:	Dan BOYLE (IE/Zieloni), członek Rady Miasta Cork
Dokumenty źródłowe:	Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych zasad promujących naprawę towarów, zmieniającej rozporządzenie (UE) 2017/2394 oraz dyrektywy (UE) 2019/771 i (UE) 2020/1828 COM(2023) 155 final Wniosek dotyczący dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uzasadniania wyraźnych oświadczeń środowiskowych i informowania o nich (dyrektywa w sprawie oświadczeń środowiskowych) COM(2023) 166 final

I. ZALECANE POPRAWKI

Poprawka 1

Motyw 3

COM(2023) 155 – część 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
Aby ograniczyć przedwczesne pozbywanie się funkcjonalnych towarów nabywanych przez konsumentów i zachęcić konsumentów do dłuższego użytkowania towarów, konieczne jest ustanowienie przepisów dotyczących ich naprawy. Naprawy powinny zaowocować bardziej zrównoważoną konsumpcją – z uwagi na prawdopodobieństwo zmniejszenia ilości odpadów w postaci zużytych towarów – mniejszym zapotrzebowaniem na zasoby, w tym na energię elektryczną, wynikającym z procesu produkcji i sprzedaży nowych towarów zastępujących towary wadliwe, jak również mniejszą emisją gazów cieplarnianych. Niniejsza dyrektywa promuje zrównoważoną konsumpcję z korzyścią dla środowiska, jak również przyniesie korzyści konsumentom, którzy unikną kosztów związanych z nabywaniem nowych towarów w perspektywie krótkoterminowej.	Aby ograniczyć przedwczesne pozbywanie się funkcjonalnych towarów nabywanych przez konsumentów i zachęcić konsumentów do dłuższego użytkowania towarów, konieczne jest ustanowienie przepisów dotyczących ich naprawy. Naprawy powinny zaowocować bardziej zrównoważoną konsumpcją – z uwagi na prawdopodobieństwo zmniejszenia ilości odpadów w postaci zużytych towarów – mniejszym zapotrzebowaniem na zasoby, w tym na energię elektryczną, wynikającym z procesu produkcji i sprzedaży nowych towarów zastępujących towary wadliwe, jak również mniejszą emisją gazów cieplarnianych. Niniejsza dyrektywa promuje zrównoważoną konsumpcję z korzyścią dla środowiska, jak również przyniesie korzyści konsumentom, którzy unikną kosztów związanych z nabywaniem nowych towarów w perspektywie krótkoterminowej, gdyż przyczyni się do tego, że koszty naprawy będą niższe od ceny nabycia nowego sprzętu.

Poprawka 2

Motyw 14

COM(2023) 155 – część 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Zastosowanie mają wymogi określone w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z rozporządzeniem [w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów] lub w przepisach wykonawczych przyjętych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE, zgodnie z którymi producenci powinni zapewnić dostęp do części zamiennych oraz do informacji związanych z naprawą i konserwacją lub do wszelkich narzędzi oprogramowania, oprogramowania układowego lub podobnych środków pomocniczych związanych z naprawą. Wymogi te służą zapewnieniu, aby naprawa była technicznie wykonalna nie tylko przez producenta, lecz także przez inne podmioty zajmujące się naprawą. W rezultacie konsument może sam wybrać podmiot, który zajmie się naprawą.</p>	<p>Zastosowanie mają wymogi określone w aktach delegowanych przyjętych zgodnie z rozporządzeniem [w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów] lub w przepisach wykonawczych przyjętych zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE, zgodnie z którymi producenci powinni zapewnić dostęp do części zamiennych oraz do informacji związanych z naprawą i konserwacją lub do wszelkich narzędzi oprogramowania, oprogramowania układowego lub podobnych środków pomocniczych związanych z naprawą. Wymogi te służą zapewnieniu, aby naprawa była technicznie wykonalna nie tylko przez producenta, lecz także przez inne podmioty zajmujące się naprawą, w tym podmioty niezależne. W rezultacie konsument może sam wybrać podmiot, który zajmie się naprawą. W tym kontekście dyrektywa powinna zapewnić wszystkim podmiotom sektora naprawy dostęp do części zamiennych po rozsądnej i niedyskryminacyjnej cenie, a także do informacji dotyczących naprawy i konserwacji oraz narzędzi diagnostycznych niezbędnych do przeprowadzenia naprawy, niezależnie od tego, czy jest to sprzęt, czy oprogramowanie.</p>

Uzasadnienie

Wzmacnia się prawa konsumentów.

Poprawka 3

Motyw 16

COM(2023) 155 final – część 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Aby uniknąć nadmiernego obciążenia producentów i zapewnić, aby byli oni w stanie wykonać obowiązek naprawy, obowiązek ten należy ograniczyć do produktów, w odniesieniu do których w aktach prawnych Unii przewidziano wymogi dotyczące możliwości naprawy, oraz do zakresu takich wymogów. Wymogi dotyczące możliwości naprawy nie zobowiązują producentów do naprawy wadliwych towarów, lecz zapewniają, aby towary te były naprawialne. Przedmiotowe wymogi dotyczące możliwości naprawy mogą być określone w odpowiednich aktach prawnych Unii. Są to na przykład akty delegowane przyjęte zgodnie z rozporządzeniem [w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów] lub przepisy wykonawcze przyjęte zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE⁽¹⁾, które stanowią ramy mające na celu poprawę zrównoważenia środowiskowego produktów. Takie ograniczenie obowiązku naprawy służy zapewnieniu, aby podlegały mu wyłącznie towary, które z założenia nadają się do naprawy. Odpowiednie wymogi dotyczące możliwości naprawy obejmują wymogi dotyczące projektowania zwiększającego możliwość rozmontowania towaru oraz wymogi dotyczące minimalnego okresu dostępności szeregu części zamiennych. Obowiązek naprawy odpowiada zakresowi wymogów dotyczących możliwości naprawy, na przykład wymogi dotyczące ekoprojektu mogą mieć zastosowanie zaledwie do niektórych części składowych towarów, a obowiązek zapewnienia dostępności części zamiennych może zostać ograniczony czasowo. Obowiązek naprawy wynikający z niniejszej dyrektywy, w ramach którego konsument może domagać się naprawy posprzedażnej bezpośrednio od producenta, stanowi uzupełnienie wymogów dotyczących możliwości naprawy związanych ze stroną podaży określonych w rozporządzeniu [w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów] i sprzyjają rozwojowi popytu konsumpcyjnego na naprawę.</p> <p>⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz.U. L 285 z 31.10.2009, s. 10).</p>	<p>Aby uniknąć nadmiernego obciążenia producentów i zapewnić, aby byli oni w stanie wykonać obowiązek naprawy, obowiązek ten należy ograniczyć do produktów, w odniesieniu do których w aktach prawnych Unii przewidziano wymogi dotyczące możliwości naprawy, oraz do zakresu takich wymogów. Wymogi dotyczące możliwości naprawy nie zobowiązują producentów do naprawy wadliwych towarów, lecz zapewniają, aby towary te były naprawialne. Przedmiotowe wymogi dotyczące możliwości naprawy mogą być określone w odpowiednich aktach prawnych Unii. Są to na przykład akty delegowane przyjęte zgodnie z rozporządzeniem [w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów] lub przepisy wykonawcze przyjęte zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE⁽¹⁾, które stanowią ramy mające na celu poprawę zrównoważenia środowiskowego produktów. Takie ograniczenie obowiązku naprawy służy zapewnieniu, aby podlegały mu wyłącznie towary, które z założenia nadają się do naprawy. Należy w związku z tym przedłużyć gwarancję prawną, aby dostosować ją do większej żywotności produktów.</p> <p>Odpowiednie wymogi dotyczące możliwości naprawy obejmują wymogi dotyczące projektowania zwiększającego możliwość rozmontowania towaru oraz wymogi dotyczące z góry ustalonego minimalnego okresu dostępności szeregu części zamiennych. Obowiązek naprawy odpowiada zakresowi wymogów dotyczących możliwości naprawy, na przykład wymogi dotyczące ekoprojektu mogą mieć zastosowanie zaledwie do niektórych części składowych towarów, a obowiązek zapewnienia dostępności części zamiennych może zostać ograniczony czasowo. Obowiązek naprawy wynikający z niniejszej dyrektywy, w ramach którego konsument może domagać się naprawy posprzedażnej bezpośrednio od producenta, stanowi uzupełnienie wymogów dotyczących możliwości naprawy związanych ze stroną podaży określonych w rozporządzeniu [w sprawie ekoprojektu dla zrównoważonych produktów] i sprzyjają rozwojowi popytu konsumpcyjnego na naprawę.</p> <p>⁽¹⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią (Dz.U. L 285 z 31.10.2009, s. 10).</p>

Uzasadnienie

Należy przedłużyć gwarancję prawną na produkty i ustalić minimalny okres możliwej naprawy.

Poprawka 4

Artykuł 2

COM(2023) 155 final – część 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. „podmiot zajmujący się naprawą” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, świadczącą usługi naprawy w związku ze swoją działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową, w tym producenta i sprzedawcę, którzy świadczą usługi naprawy, oraz inne podmioty świadczące usługi naprawy, niezależnie od tego, czy podmioty te są niezależne, czy też powiązane z takimi producentami lub sprzedawcami;</p>	<p>2. „podmiot zajmujący się naprawą” oznacza każdą osobę fizyczną lub prawną, świadczącą usługi naprawy w związku ze swoją działalnością handlową, gospodarczą, rzemieślniczą lub zawodową, w tym producenta i sprzedawcę, którzy świadczą usługi naprawy, oraz inne podmioty świadczące usługi naprawy, niezależnie od tego, czy podmioty te są niezależne, czy też powiązane z takimi producentami lub sprzedawcami, i bez względu na to, czy prowadzą działalność komercyjną, czy nienastawioną na zysk.</p>

Uzasadnienie

Wskazuje się na istnienie oraz znaczenie podmiotów nienastawionych na zysk w dziedzinie naprawy.

Poprawka 5

Artykuł 4

COM(2023) 155 final – część 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>4. f) orientacyjny czas potrzebny na dokonanie naprawy;</p>	<p>4. f) orientacyjny maksymalny czas potrzebny na dokonanie naprawy;</p>

Uzasadnienie

Skrócenie czasu.

Poprawka 6

Artykuł 5

COM(2023) 155 final – część 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby na żądanie konsumenta producent był zobowiązany naprawić – nieodpłatnie, za określoną opłatą lub za innego rodzaju wynagrodzeniem – towary, w odniesieniu do których w aktach prawnych Unii wymienionych w załączniku II określono wymogi dotyczące możliwości naprawy, w zakresie określonym w tych wymogach. Producent nie będzie zobowiązany naprawić takich towarów w przypadku gdy ich naprawa jest niemożliwa. Aby wywiązać się ze spoczywającego na nim obowiązku naprawy, producent może zlecić jej wykonanie podwykonawcy.</p>	<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby na żądanie konsumenta producent był zobowiązany naprawić – nieodpłatnie, za określoną opłatą lub za innego rodzaju wynagrodzeniem – towary, w odniesieniu do których w aktach prawnych Unii wymienionych w załączniku II określono wymogi dotyczące możliwości naprawy, w zakresie określonym w tych wymogach. Państwa członkowskie i instytucje europejskie promują wymóg możliwości naprawy i zapewniają jego wyraźne włączenie do zamówień publicznych na dostawy i roboty budowlane. Producent nie będzie zobowiązany naprawić takich towarów w przypadku gdy ich naprawa jest niemożliwa. Aby wywiązać się ze spoczywającego na nim obowiązku naprawy, producent może zlecić jej wykonanie podwykonawcy.</p>

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>2. Jeżeli producent, na którym zgodnie z ust. 1 spoczywa obowiązek naprawy, ma siedzibę poza Unią, odpowiedzialność za wywiązanie się z obowiązku naprawy spoczywa na upoważnionym przedstawicielu tego producenta w Unii. Jeżeli producent nie ma upoważnionego przedstawiciela w Unii, obowiązek naprawy spoczywa na importerze danego towaru. W przypadku braku importera odpowiedzialność za wywiązanie się z tego obowiązku spoczywa na dystrybutorze danego towaru.</p> <p>3. Producenci zapewniają, aby niezależne podmioty zajmujące się naprawą miały dostęp do części zamiennych oraz do informacji i narzędzi związanych z naprawą, zgodnie z aktami prawnymi Unii wymienionymi w załączniku II.</p> <p>4. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 15 oraz do wprowadzania zmian w załączniku II poprzez aktualizowanie – w świetle zmian legislacyjnych – wykazu aktów prawnych Unii określających wymogi dotyczące możliwości naprawy.</p>	<p>2. Jeżeli producent, na którym zgodnie z ust. 1 spoczywa obowiązek naprawy, ma siedzibę poza Unią, odpowiedzialność za wywiązanie się z obowiązku naprawy spoczywa na upoważnionym przedstawicielu tego producenta w Unii. Jeżeli producent nie ma upoważnionego przedstawiciela w Unii, obowiązek naprawy spoczywa na importerze danego towaru. W przypadku braku importera odpowiedzialność za wywiązanie się z tego obowiązku spoczywa na dystrybutorze danego towaru.</p> <p>3. Producenci zapewniają, aby niezależne podmioty zajmujące się naprawą miały dostęp do części zamiennych oraz do informacji i narzędzi związanych z naprawą, zgodnie z aktami prawnymi Unii wymienionymi w załączniku II.</p> <p>4. Należy wzmóc naprawy, aby ograniczyć przywóz podobnych towarów.</p> <p>5. Komisja jest uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych zgodnie z art. 15 oraz do wprowadzania zmian w załączniku II poprzez aktualizowanie – w świetle zmian legislacyjnych – wykazu aktów prawnych Unii określających wymogi dotyczące możliwości naprawy.</p>

Uzasadnienie

Ważne jest, aby przepisy wyraźnie uwzględniały przypadki zamówień publicznych, zamówień na dostawę towarów i zamówień publicznych na roboty budowlane. Wspólne przepisy UE powinny wyraźnie promować możliwość naprawy towarów, a także pozytywnie oceniać ten rodzaj wymogów.

Poprawka 7

Nowy artykuł 9

COM(2023) 155 final – część 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
	<p><i>Zmiana dyrektywy (UE) 2019/771 Gwarancje handlowe, dodaje się tekst w brzmieniu:</i></p> <p>4. Państwa członkowskie mogą ustanowić przepisy dotyczące innych aspektów gwarancji handlowej, które nie zostały uregulowane w niniejszym artykule, w tym przepisy dotyczące języka lub języków, w których oświadczenie o gwarancji handlowej ma być udostępniane konsumentowi. Te aspekty mogą obejmować następujące elementy: a) W przypadku produktów nieobjętych wymogami dotyczącymi trwałości w ramach ekoprojektu producenci powinni móc zapewniać dobrowolne przedłużenie minimalnego okresu gwarancji prawnej. Zachęciłoby to sprzedawców i producentów do oferowania bardziej trwałych towarów, gdyż musieliby ponosić potencjalne koszty ewentualnej naprawy lub wymiany przez dłuższy czas. Z punktu widzenia konsumentów zwiększyłoby to prawdopodobieństwo uzyskania naprawy towarów, ponieważ jej koszty byłyby pokryte. b) Obowiązek zapewnienia tymczasowej wymiany towarów, jeśli jest to działanie proporcjonalne. Oprócz obowiązkowych terminów wykonania naprawy należy określić środki, które pozwolą zagwarantować, że na czas trwania naprawy zostanie zapewniony przez sprzedawcę albo producenta towar zastępczy. c) Zachęty w kontekście sprzedaży towarów do szerszego propagowania napraw, takie jak nowy bieg okresu gwarancji prawnej od początku.</p>

Uzasadnienie

Byłoby to zbyt uciążliwe dla przedsiębiorstw, w szczególności dla MŚP.

Poprawka 8

Artykuł 12

COM(2023) 155 final – część 1

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>W art. 13 ust. 2 dyrektywy (UE) 2019/771 dodaje się zdanie w brzmieniu:</p> <p>„Na zasadzie odstępstwa od zdania pierwszego niniejszego ustępu, jeżeli koszty wymiany są równe kosztom naprawy lub od nich wyższe, sprzedawca naprawia towary, aby doprowadzić je do stanu zgodności.”.</p>	<p>W art. 13 ust. 2 dyrektywy (UE) 2019/771 dodaje się zdanie w brzmieniu:</p> <p>„Na zasadzie odstępstwa od zdania pierwszego niniejszego ustępu, jeżeli koszty wymiany są równe udowodnionym kosztom naprawy lub od nich wyższe, sprzedawca naprawia towary, aby doprowadzić je do stanu zgodności.”.</p>

Uzasadnienie

Należy ustanowić najwyższy standard dowodu.

Poprawka 9

Motyw 32

COM(2023) 166 final

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Zalecenie Komisji (UE) 2021/2279 zawiera wytyczne dotyczące sposobu pomiaru efektywności środowiskowej w cyklu życia konkretnych produktów lub organizacji oraz sposobu opracowania zasad dotyczących kategorii śladu środowiskowego produktu (PEFCR) i zasad sektorowych dotyczących śladu środowiskowego organizacji (OEFSR), które umożliwiają porównanie produktów z poziomem referencyjnym. Takie zasady dotyczące kategorii konkretnych produktów lub przedsiębiorców można wykorzystywać do uzasadnienia oświadczeń zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy. Komisja powinna być zatem uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych w celu ustanowienia zasad odnoszących się do danych grup produktów lub sektorów, w przypadku gdy może to stanowić wartość dodaną. W przypadku gdy metoda oznaczania śladu środowiskowego produktu nie obejmuje jednak jeszcze kategorii wpływu, która jest istotna dla danej grupy produktów, przyjęcie zasad dotyczących kategorii śladu środowiskowego produktu może nastąpić dopiero po dodaniu tych nowych istotnych kategorii wpływu na środowisko. Na przykład w odniesieniu do rybołówstwa morskiego PEFCR powinny odzwierciedlać kategorie wpływu na środowisko odnoszące się do rybołówstwa, w szczególności zrównoważonego charakteru stada docelowego. W przypadku przestrzeni kosmicznej PEFCR powinny odzwierciedlać kategorie wpływu na środowisko związane z obronnością i przestrzenią kosmiczną, w tym wykorzystaniem orbity. Jeśli chodzi o żywność i produkty rolne, przed rozważeniem przyjęcia PEFCR należy np. uwzględnić również różnorodność biologiczną i ochronę przyrody, a także praktyki rolnicze, w tym pozytywne efekty zewnętrzne rolnictwa ekstensywnego i dobrostanu zwierząt. W przypadku wyrobów włókienniczych w PEFCR powinno na przykład zostać odzwierciedlone uwalnianie mikrodrobin plastiku, zanim będzie można rozważyć przyjęcie PEFCR.</p>	<p>Zalecenie Komisji (UE) 2021/2279 zawiera wytyczne dotyczące sposobu pomiaru efektywności środowiskowej w cyklu życia konkretnych produktów lub organizacji oraz sposobu opracowania zasad dotyczących kategorii śladu środowiskowego produktu (PEFCR) i zasad sektorowych dotyczących śladu środowiskowego organizacji (OEFSR), które umożliwiają porównanie produktów z poziomem referencyjnym. Takie zasady dotyczące kategorii konkretnych produktów lub przedsiębiorców można wykorzystywać do uzasadnienia oświadczeń zgodnie z wymogami niniejszej dyrektywy. Komisja powinna być zatem uprawniona do przyjmowania aktów delegowanych w celu ustanowienia zasad odnoszących się do danych grup produktów lub sektorów, w przypadku gdy może to stanowić wartość dodaną. W przypadku gdy metoda oznaczania śladu środowiskowego produktu nie obejmuje jednak jeszcze kategorii wpływu, która jest istotna dla danej grupy produktów, przyjęcie zasad dotyczących kategorii śladu środowiskowego produktu może nastąpić dopiero po dodaniu tych nowych istotnych kategorii wpływu na środowisko. Na przykład w odniesieniu do rybołówstwa morskiego PEFCR powinny odzwierciedlać kategorie wpływu na środowisko odnoszące się do rybołówstwa, w szczególności zrównoważonego charakteru stada docelowego. W przypadku przestrzeni kosmicznej PEFCR powinny odzwierciedlać kategorie wpływu na środowisko związane z obronnością i przestrzenią kosmiczną, w tym wykorzystaniem orbity. Jeśli chodzi o żywność i produkty rolne, przed rozważeniem przyjęcia PEFCR należy np. uwzględnić również różnorodność biologiczną i ochronę przyrody, a także praktyki rolnicze, w tym pozytywne efekty zewnętrzne rolnictwa ekstensywnego i dobrostanu zwierząt. W przypadku wyrobów włókienniczych w PEFCR powinno na przykład zostać odzwierciedlone uwalnianie mikrodrobin plastiku, zanim będzie można rozważyć przyjęcie PEFCR.</p> <p><i>Celem powinno być uczynienie śladu środowiskowego produktu preferowaną i uznaną metodą analizy.</i></p>

Uzasadnienie

Zmniejszenie wykorzystania i liczby różnych metod w analizach cyklu życia.

Poprawka 10

Motyw 35

Tekst zaproponowany przez Komisję Europejską	Poprawka KR-u
<p>Aby ułatwić konsumentom wybór bardziej zrównoważonych produktów i zachęcić przedsiębiorców do podejmowania działań na rzecz ograniczenia ich wpływu na środowisko, w przypadku gdy przekazywane oświadczenie dotyczy przyszłej efektywności środowiskowej, powinno ono w pierwszej kolejności opierać się na usprawnieniach w ramach własnej działalności i łańcuchów wartości przedsiębiorcy, a nie na kompensacji emisji gazów cieplarnianych lub innego wpływu na środowisko.</p>	<p>Aby ułatwić konsumentom wybór bardziej zrównoważonych produktów i zachęcić przedsiębiorców do podejmowania działań na rzecz ograniczenia ich wpływu na środowisko, w przypadku gdy przekazywane oświadczenie dotyczy przyszłej efektywności środowiskowej, powinno ono w pierwszej kolejności opierać się na usprawnieniach w ramach własnej działalności i łańcuchów wartości przedsiębiorcy, a nie na kompensacji emisji gazów cieplarnianych lub innego wpływu na środowisko.</p> <p><i>Żadne oświadczenie dotyczące neutralności produktu pod względem emisji dwutlenku węgla nie być uznane za ważne, jeżeli opiera się na kompensacji.</i></p>

Uzasadnienie

Ograniczenie stosowania i zwiększenie wartości terminu „neutralny pod względem emisji dwutlenku węgla”.

II. ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Kładzie nacisk na zobowiązanie do zapewnienia, aby konsumenci mieli możliwość dokonywania bardziej świadomych wyborów i odgrywali czynną rolę w transformacji ekologicznej, jak zaproponowano w Europejskim Zielonym Ładzie. W związku z tym wskazuje, że potrzebne są zmiany w zachowaniach zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorstw.
2. Podkreśla, że przyznanie konsumentom prawa do naprawy walnie przyczyniłoby się do szybszej transformacji przemysłowej w Europie oraz wzmocnienia jej odporności i otwartej strategicznej autonomii.
3. Zwraca uwagę, że walkę z pseudoekologicznym marketingiem uznano za priorytet w nowym planie Komisji dotyczącym gospodarki o obiegu zamkniętym i w jej Nowym programie na rzecz konsumentów, które stanowią uzupełnienie strategii ukierunkowanych na konkretne sektory, takich jak strategia „Od pola do stołu” i strategia na rzecz bioróżnorodności.
4. Z zadowoleniem przyjmuje długo oczekiwaną dyrektywę w sprawie uzasadniania wyraźnych oświadczeń środowiskowych i informowania o nich, która stanowi ważny krok w kierunku bardziej ekologicznej i zrównoważonej konsumpcji w UE z myślą o ochronie konsumentów i przedsiębiorstw przed pseudoekologicznym marketingiem oraz zwiększeniu pewności prawa odnośnie do oświadczeń środowiskowych i do równych warunków działania na rynku wewnętrznym.
5. Apeluje o przyjęcie zharmonizowanych przepisów w zakresie przekazywania informacji konsumentom, w tym takich jak m.in. wskaźniki naprawialności, informacje na temat szacowanej żywotności, części zamiennych, usług naprawczych oraz okresu, w którym są dostępne aktualizacje oprogramowania (w przypadku towarów z elementami cyfrowymi), przy jednoczesnym uwzględnieniu wymogów bezpieczeństwa konsumentów.
6. Podkreśla, jak ważne jest, aby oprzeć informacje o produkcie na znormalizowanych pomiarach (na przykład dotyczących trwałości) oraz opracować normy tam, gdzie jeszcze nie istnieją.
7. Zachęca do wprowadzenia ogólnounijnego oznakowania możliwości naprawy produktów na wzór oznakowania efektywności energetycznej.
8. Ponadto potwierdza, że wniosek dotyczący dyrektywy w sprawie uzasadniania wyraźnych oświadczeń środowiskowych i informowania o nich w obecnym brzmieniu nie wydaje się budzić żadnych wątpliwości co do jego zgodności z zasadą pomocniczości. Działanie UE jest uzasadnione i konieczne, ponieważ zharmonizowany i dobrze funkcjonujący w odniesieniu do oświadczeń środowiskowych rynek wewnętrzny UE przyczyniłby się do podniesienia poziomu ochrony środowiska i zapewniłby równe warunki działania dla przedsiębiorstw działających w UE. Ponadto wydaje się, że proponowane działanie w obecnej formie nie budzi żadnych wątpliwości co do zgodności z zasadą proporcjonalności.

9. Popiera pomysł, aby dostarczać konsumentom wiarygodnych, porównywalnych i weryfikowalnych informacji istotnych z perspektywy środowiska za pośrednictwem unijnych ram prawnych, które będą zobowiązywały przedsiębiorstwa do uzasadniania oświadczeń z użyciem metody śladu środowiskowego.
10. Podkreśla, że szczególnie istotna jest analiza pełnego cyklu życia produktu pod kątem wpływu na środowisko. Analizowanie osobno zużycia energii w przedsiębiorstwie nic nie mówi o wpływie na środowisko w pełnym cyklu życia produktu, a nawet może utrudniać jego naprawę.
11. Wskazuje na potrzebę przyspieszenia procesu harmonizacji przepisów szczegółowych dotyczących poszczególnych oświadczeń, zwłaszcza tych niewchodzących w zakres ocen cyklu życia (takich jak trwałość, zawartość materiałów z recyklingu i różnorodność biologiczna), w oparciu o prowadzone przez Europejską Agencję Środowiska monitorowanie najważniejszych oświadczeń stosowanych na rynku.
12. Zwraca uwagę, że organ regulacyjny musi skupić się przede wszystkim na całkowitym usunięciu z rynku UE produktów nieefektywnych, toksycznych, zanieczyszczających i powodujących marnotrawstwo, uzupełniając to działanie o lepsze informowanie konsumentów (jak ma to miejsce w przypadku ram dotyczących ekoprojektu i etykietowania energetycznego produktów związanych z energią), nie zaś podporządkowując je jemu.
13. Zaznacza, że należy wprowadzić środki i wytyczne, aby ułatwić MŚP uzasadnianie ich oświadczeń środowiskowych.
14. Apeluje, by stworzono solidne ramy zarządzania z udziałem władz lokalnych i regionalnych oraz społeczeństwa obywatelskiego, takie jak forum konsultacji w sprawie oświadczeń środowiskowych, w celu ustanowienia przejrzystych i inkluzywnych procesów opracowywania zasad uzasadniania i przekazywania oświadczeń środowiskowych.
15. Pozytywnie ocenia publikację długo oczekiwanego wniosku dotyczącego dyrektywy w sprawie naprawy i ponownego wykorzystania. Zwraca uwagę, że brak wiarygodnych informacji na temat zrównoważenia środowiskowego, możliwości naprawy i żywotności produktu stanowi jedną z głównych przeszkód uniemożliwiających konsumentom bardziej zrównoważone zachowania konsumpcyjne.
16. Podkreśla, że zachęcanie do naprawy i ponownego wykorzystania ma istotne znaczenie w perspektywie osiągnięcia prawdziwie zrównoważonej gospodarki.
17. Uważa, że producenci powinni być zobowiązani do projektowania produktów w taki sposób, aby nadawały się do użytku dłużej, mogły być bezpiecznie naprawione i aby części były łatwo dostępne oraz łatwe do usunięcia.
18. Podkreśla potrzebę zapewnienia użytkownikom końcowym i niezależnym podmiotom zajmującym się naprawą lepszego dostępu do części zamiennych i instrukcji obsługi w rozsądnym terminie i po rozsądnych kosztach przez okres odpowiadający przewidywanej żywotności produktu. Wskazuje na wagę informowania konsumentów przed zakupem o trwałości danego produktu, możliwości jego naprawy oraz dostępności i przystępności cenowej części zamiennych niezbędnych do naprawy, w tym długości okresu dostępności części zamiennych i akcesoriów, procedury ich zamawiania, dostępności podręcznika użytkownika i podręcznika naprawy oraz narzędzi związanych z naprawą i usług naprawczych.
19. Podkreśla, że należy zachęcać producentów do instalowania standardowych komponentów, które pasują do różnych rodzajów produktu i serii produkcyjnych. Produkty, w których zastosowano standardowe części, powinny też być wyżej klasyfikowane na oznakowaniu możliwości naprawy.
20. Zaznacza, że lepsze informowanie konsumentów pomoże im porównywać i identyfikować najbardziej zrównoważone produkty dostępne na rynku.
21. Ubolewa jednak, że we wniosku nie wprowadza się zmian do ram dotyczących gwarancji prawnych, aby wydłużyć okresy gwarancji prawnej w przypadku bardziej trwałych towarów poprzez określenie ich za pomocą środków wykonawczych dotyczących ekoprojektu (tj. poprzez ustanowienie okresów gwarancji specyficznych dla danego produktu) bądź aby dalej przedłużyć okres przeniesienia ciężaru dowodu w celu dostosowania go do okresu gwarancji prawnej i wprowadzenia wspólnej odpowiedzialności sprzedawcy i producenta.
22. Zwraca uwagę, że przedłużona gwarancja może zachęcać do naprawy zamiast wymiany.

23. Unaocznia wagę zajęcia się problemem wysokich cen napraw oraz innych barier utrudniających naprawę (takich jak bariery związane z prawem własności intelektualnej). Konsument, wybierając między zakupem nowego produktu a naprawą starego, kieruje się przede wszystkim ceną. Zatem stworzenie struktur i warunków ramowych, które sprawią, że naprawy będą tańsze, jest konieczne, aby zaradzić niedoskonałości rynku w rozumieniu gospodarki o obiegu zamkniętym. Można tego dokonać np. za pomocą środków podatkowych (obniżenie albo zniesienie podatku obrotowego od usług naprawczych, obniżenie podatku od wynagrodzeń w obszarze usług naprawczych, możliwość odpisywania przez konsumentów kosztów napraw od podatków) oraz za pomocą innych zachęt finansowych, takich jak premie za naprawę, fundusze naprawcze itp. Oprócz tych aspektów głównie finansowych konieczne jest również udostępnienie za darmo pracownikom warsztatów naprawczych potrzebnych materiałów informacyjnych, np. książek serwisowych, rysunków złożeniowych, instrukcji napraw, schematów. Bez tego naprawy będą trwałe długo, będą drogie albo w ogóle niemożliwe.
24. Jest zdania, że należy zapewnić konsumentom towary i usługi, co do których producenci mogą wykazać, że zostały wyprodukowane w sposób zrównoważony i są zaprojektowane z myślą o długim użytkowaniu, jak również że trzeba udostępnić konsumentom wystarczające informacje na temat tego, jak najlepiej zachować żywotność produktu.
25. Popiera tworzenie i standaryzację platform krajowych, aby wdrażać prawa konsumentów, a jednocześnie opowiada się za ograniczeniem liczby zatwierdzonych i uznanych jednostek akredytujących, które definiują zrównoważone praktyki i zwiększają zaufanie konsumentów do nich.
26. Kładzie nacisk na znaczenie sprzyjania długotrwałemu użytkowaniu towarów w sposób, który położyłby kres usuwaniu produktów, co skutkowałoby niższymi kosztami środowiskowymi i ekonomicznymi, zwłaszcza w dziedzinie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.
27. Sądzi, że poziom odpadów (zwłaszcza elektronicznych) powstałych w wyniku pozbywania się produktów jest niedopuszczalny, zwłaszcza gdy towary mogą być naprawione lub przynajmniej mogą zapewniać części zamienne dla innych produktów, oraz akcentuje potrzebę radykalnego ograniczenia zjawiska pozbywania się produktów.
28. Zaznacza, że utrata metali ziem rzadkich w rezultacie szybkiego i niepotrzebnego pozbywania się takich towarów powoduje niedopuszczalne koszty ekonomiczne.
29. Wzywa do większego zaangażowania konsumentów za pomocą narzędzi diagnostycznych, które będą informowały ich o tym, jak efektywnie użytkować produkt i kiedy wymaga naprawy.
30. Domaga się, by przewidziano zachęty dla przedsiębiorstw, które poprzez badania i rozwój zwiększają trwałość swoich produktów, oraz dla przedsiębiorstw, które przez dodatkowy dłuższy czas zapewniają dostępność części zamiennych niewykorzystywanych w kolejnych modernizowanych towarach.
31. Zachęca władze regionalne i lokalne, by zwłaszcza w regionach mniej rozwiniętych propagowały i rozwijały gospodarkę o obiegu zamkniętym w przeciwieństwie do bardziej rozpowszechnionego modelu liniowego opartego na zasadzie „weź-wyprodukuj-wyrzuć”. Podkreśla, że długotrwałe użytkowanie produktów powinno być preferowane w stosunku do użytku jednorazowego lub krótkotrwałego oraz że proces produkcji wszystkich towarów powinien być zaprojektowany z myślą o zrównoważonym długoterminowym użytkowaniu. Zwraca uwagę, że konieczne jest w związku z tym przedłużenie gwarancji prawnej, aby dostosować ją do większej żywotności produktów.
32. Popiera władze regionalne i lokalne, które sprzyjają rozwojowi sektora non-profit i sektora wolontariatu jako ważnych usługodawców wdrażających prawo do naprawy. Dostrzega, że istotnym elementem infrastruktury społecznej są kawiarenki naprawcze.
33. Uwypukla potrzebę wprowadzania innowacji poprzez wyodrębnianie i promowanie innych nowatorskich form infrastruktury społecznej, takich jak biblioteki narzędzi.
34. Podkreśla, że trzeba w jak największym stopniu zadbać o zamienność części w produktach podobnego rodzaju.
35. Nalega na zapewnianie łatwego dostępu do płyt głównych i wewnętrznych obszarów pracy każdego produktu.
36. Popiera skrócenie, w miarę możliwości, czasu naprawy oraz fizycznej odległości między konsumentami a podmiotami zajmującymi się naprawą.

37. Wskazuje na potrzebę rozszerzenia odpowiedzialności producenta tak, aby przyjąć podejście „od kołyski do grobu” odnośnie do wytwarzanych przez niego produktów.
38. Wzywa producentów, aby przekazywali konsumentom informacje wcześniej, a nie dopiero, gdy konsumenci ich poszukują.
39. Podkreśla wagę poprawy szkolenia i kształcenia, zarządzanych przez władze regionalne i lokalne, aby lepiej zadbać o umiejętności potrzebne do naprawy i konserwacji towarów.
40. Zaleca rozszerzenie wachlarza możliwych podmiotów zajmujących się naprawą, tak aby uwzględnić osoby oddalone od rynku pracy, takie jak osoby z niepełnosprawnościami zatrudnione przez centrum zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami, a także osoby odbywające karę w zakładach karnych, oraz zapewnić sprawiedliwe warunki pracy i godziwe wynagrodzenie.
41. Zauważa, że trzeba zorganizować i wdrożyć lepszy i zharmonizowany nadzór nad rynkiem wewnętrznym, wraz ze specjalnymi kontrolami celnymi, aby zapobiec przywozowi podrobionych lub niebezpiecznych wyrobów włókienniczych, które nie spełniają wyraźnie określonych wymagań w stosunku do producentów i podmiotów działających w UE, oraz aby chronić konsumenta i środowisko naturalne.
42. Uznaje kluczową rolę rozwoju umiejętności, w tym programów przekwalifikowania i podnoszenia kwalifikacji, zarządzanych przez władze regionalne i lokalne, w umożliwianiu jednostkom angażowania się w działania naprawcze i konserwacyjne, co przyczynia się tym samym do bardziej zrównoważonej gospodarki.
43. Zwraca uwagę na potrzebę opracowania innych inicjatyw edukacyjnych, które mogą przyczynić się do zwiększenia świadomości praw i uprawnień konsumentów, oraz na potrzebę identyfikowania pseudoekologicznego marketingu i przeciwdziałania mu.
44. Sądzi, że cyfrowy paszport produktu powinien iść w parze z uproszczeniem istniejących etykiet, by zagwarantować konsumentom spójne i wiarygodne informacje na temat śladu środowiskowego i społecznego produktów. Wprowadzenie takiego narzędzia musi pozwolić mikroprzedsiębiorstwom i MŚP lepiej informować o ich zrównoważonym charakterze bez tworzenia nadmiernych kosztów oraz obciążeń administracyjnych i biurokratycznych.
45. Ma świadomość, że im bardziej cykl napraw będzie znajdował się na poziomie lokalnym i bliżej konsumenta, tym większe będą możliwości zwiększenia zatrudnienia.
46. Dostrzega nieproporcjonalny wpływ wyzwań środowiskowych na słabiej rozwinięte regiony w Unii Europejskiej i podkreśla potrzebę ukierunkowanego wsparcia i budowania zdolności, aby regiony te mogły skutecznie uczestniczyć w przechodzeniu na bardziej zrównoważoną gospodarkę o obiegu zamkniętym.
47. Sądzi, że otwarta forma gospodarki naprawczej zachęci do większej przedsiębiorczości na szczeblu lokalnym, a jednocześnie zainspiruje do ponownego wykorzystania i odnawiania produktów w twórczy sposób, zwiększając również odporność regionów słabiej rozwiniętych poprzez sprzyjanie tworzeniu lokalnych miejsc pracy i zmniejszenie zależności od zewnętrznych łańcuchów dostaw.
48. Zdaje sobie sprawę, że wzmacniając prawa konsumentów, będziemy lepiej sprzyjali zrównoważeniu środowiskowemu i osiągniemy bardziej odpowiedni wzrost gospodarczy.
49. Uznaje pilną potrzebę dostosowania praktyk naprawy i ponownego użycia do celów klimatycznych, tak aby naprawa i renowacja przyczyniały się do ograniczenia emisji gazów cieplarnianych i łagodzenia wpływu wyrzucanych produktów na środowisko.

Bruksela, dnia 10 października 2023 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów